



ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
·НЕОФИТ РИЛСКИ·
БЛАГОВЕВГРАД

ПЕДАГОГЪТ – РИЦАР НА ДЕТСТВОТО

Януш Корчак бе написал, че животът на великите хора е като легендите: труден, но красив. И се оказва пророчески прав, сякаш е писал за себе си!

Наследник на семейство с богата духовна култура и традиции, останал отрано без баща, той не просто се справя с негодите на сирачеството, но развива у себе си три могъщи извора на живот: любов към свободата и справедливостта, страст към знанието и творчеството, отдаденост на децата и тяхното щастие.

Лекарят Корчак лекува децата и душите им. Безплатно и справедливо – за всички онеправдани от съдбата малки същества, но с мащаба на пълноценни личности! Лекува децата и вниква във великия труд на детското израстване, защото без този труд личността е невъзможна. Лекува децата и търси скритите знаци, за да ги разбира, защото само така може да помогне на тях самите, на родителите им и на всички възрастни – та как, ако не разбират детството, могат да бъдат човечеи!

Писателят Корчак разказва на децата за тях, но и за възрастните. За един свят, в който децата сякаш ги няма, сякаш тепърва ще бъдат. Но децата знаят, че са, че светът е несправедливо разделен. Затова, ако управлява народът, значи управляват възрастните и децата. Ако пък възрастните не искат – децата си искат своя парламент, своите права и Крал Матиуш е справедливият крал. Решено! Децата имат права!

Педагогът Корчак учи и възпитава децата от улицата, бедните, гладните, без дом. Гради вярата в обичта и кураж за борба със злото. Вдъхва мечти, вяра в Бог и в по-добър живот, които може да се сбъднат само с труда на ръцете, ума и сърцето. Проникновено и с топлина повдига завесите на тайнството Детство, за да помогне деликатно да разбираме и обичаме детето.

Животът на Януш Корчак наистина е труден, но красив с делата си. Преминал през страданията на три войни, през мъките и нещастията на болниците, през грижите и радостите на детството, до онзи августовски ден на 1942, когато заедно с децата от неговия Дом за сираци го поглъщат газовите камери на Треблинка! Живот, изпълнен с тих героизъм и вдъхновяващ с отдадеността си на децата и хуманизма!

2012 е обявена за година на Януш Корчак! Нека по-често, в радости и трудности, се обръщаме към живота и творчеството на изключителния педагог, писател, лекар и хуманист. Нека се срещаме с духовното му богатство, с онази мъдрост и разбиране, които той има към света и децата. Вярвам, че това ще ни помогне да възпитаваме по-добре децата си, да се обичаме повече, да правим живота по-справедлив, да живеем по-щастливо и по-красиво!

Ноември 2012 г.
Благоевград



РЕКТОР

Проф. д.н. Иван Мирчев



**SOUTH-WEST UNIVERSITY
"NEOFIT RILSKI"**

THE PEDAGOGUE – CHILDHOOD KNIGHT

Janusz Korczak wrote that the life of great people is like legends: tough but beautiful! And it turns out that he is prophetically right, as if he wrote for himself!

An heir of a family with rich spiritual culture and traditions, being left without a father when he was very little, not only did he deal with the hardship of orphanhood, but he also developed three mighty sources of life: love for freedom and justice, passion for knowledge and creativity, dedication to children and their happiness.

The doctor Korczak heals children and their souls. In a free and fair way – for all little beings who are downtrodden by faith - but with the scale of complete persons! He heals children and gets an insight into the great work of children's growing because the personality is impossible without this work. He heals children and seeks the hidden signs in order to understand them, for this is the only way to help them, their parents and all adults, since how, if they do not understand childhood, could they be human beings?

The writer Korczak tells the children about them, but he also narrates for adults. For a world in which as if children are gone, as if they are yet to exist. However, children know that the world is unfairly divided. Thus, if the people rules, then they rule adults and children. If, however, adults do not want this, children want their Parliament, their rights and King Matiush is the righteous king. Done! Children have rights!

The pedagogue Korczak teaches and educates street children, the poor, hungry and homeless. He builds his trust in love and courage to fight evil. He inspires dreams, faith in God and a better life, which can come true only by the labour of hands, mind and heart. He raises the curtains of the mystery of childhood in a profound and warm manner in order to help us delicately understand and love a child.

The life of Janusz Korczak was really hard but beautiful with its deeds. He went through the sufferings of three wars, through the grief and misery of the hospitals, through the cares and joys of childhood until that August day of 1942 when he was executed by the gas chambers of Treblinka along with the children of his "Orphanage"! A life filled with quiet heroism and inspiring through its commitment to children and humanism!

2012 is declared the year of Janusz Korczak! Let us more often, in joys and difficulties, turn to the life and work of the exceptional pedagogue, writer, doctor and humanist. Let us meet his spiritual richness and that wisdom and understanding towards the world and children that he has. I believe this will help us educate our children better, love each other more, make life more righteous, live more happily and beautifully!

November 2012
Blagoevgrad



Rector

Prof. D.Sc. Ivan Mirchev

EMBASSY OF ISRAEL
SOFIA



שגרירות ישראל
סופיה

JANUSZ KORCZAK – PEDIATRICIAN, TEACHER AND FATHER OF THE CHILDREN (1878–1942)

Please allow me to present my heartfelt compliments to the academic faculty of the South-Western University “Neofit Rilski” for the decision to focus the theme of your conference on the life work and memory of a great person of Jewish origin, who proved through his actions his devotion and love for all people and especially the children. A person, who was ready to risk his life and even the one of the children, by letting himself be captured by the Nazis who doom to a cruel death him, the children and 6 million more Jews.

This wonderful person is Janusz Korczak, a Polish doctor, a teacher, a writer, a journalist and a public figure. Through all his life Janusz Korczak never ceases to improve and excel in the sphere of pediatrics and literature, simultaneously working for the good of Poland, of the army and the whole society with his inspiring sensitivity towards the weak and the poor. Children would gather at his home to receive thorough education based on Korczak’s life-long studies, which he acquires both in the academic institutions and through self-education. A work and attitude he considers being appropriate for the upbringing and life direction of the children.

In 1908, upon his return to Warsaw, he encounters the ill fate of the children in the poor neighborhoods. Their troubles inspire him to establish the first orphanage, which he runs throughout his whole life until the day he was sent together with all the children to the death camp in Treblinka.

Even at the very end of his life time Janusz Korczak shows his amazing generosity and example of dedication and responsibility, by not letting the children depart alone on the trains. He makes sure they walk with their heads up high, wearing their best clothes as if they were walking towards new chances and opportunities. He was said to know the purpose of their trip but never shared it with the children. He walked the path to the train with them, declining the opportunity to stay in Warsaw the Nazis gave him.

Without any doubt the Jewish-Polish activity of Janusz Korczak in his educational role, his life philosophy are a honorable and dignified example for every society, they have reached the peak of human beauty, based on wonderful and noble values deriving from the Torah. All of them leading to one central commandment in the name of society and humanity – “You shall love your neighbor as yourself”.

The life work of Janusz Korczak and his remarkable virtues are serving us as an example in the upbringing and education of our children and will continue to be such for the generations to come.

Shaul Kamisa Raz

Ambassador of Israel

EMBASSY OF ISRAEL
SOFIA



שגרירות ישראל
סופיה

ЯНУШ КОРЧАК – ПЕДИАТЪР, ПЕДАГОГ И БАЩА НА ДЕЦАТА (1878–1942)

Позволете ми да изкажа своите поздравления към академичното ръководство на Юго-западния университет „Неофит Рилски“ за избора да съсредоточите темата на Вашата конференция върху дейността и паметта на една голяма личност от еврейски произход, която с поведението си доказва своята преданост и любов към хората, и особено към децата. Човек, готов да жертва живота си и дори този на децата, като се оставя в ръцете на нацистите, които обричат на жестока смърт него, децата и още 6 000 000 евреи.

Този прекрасен човек се казва Януш Корчак – полски лекар, учител, педагог, публицист и обществен деец. През целия си живот Януш Корчак не престава да се усъвършенства и образова в сферата на педиатрията и литературата, като същевременно работи за доброто на Полша, за армията и за цялото общество с удивителния си усет към слабите и бедните. Неговият дом е приютявал деца, в чието възпитание той влага много усилия, на базата на знанията, които придобива в течение на целия си живот, самообразовайки се и преминавайки професионално обучение. Работа и подход, които той смята за правилни във възпитанието и житейското формиране на децата.

През 1908 г., с връщането си във Варшава, той се сблъсква в бедните квартали на града с обречеността на децата. Тяхната тежка участ го вдъхновява да основе първото сиропиталище, което ръководи през целия си живот до деня, в който е изпратен заедно с всички деца в лагера на смъртта в Трелинка.

И дори в самия край на своя житейски път Януш Корчак показва удивителното си благородство и пример за преданост и отговорност, като не оставя децата сами да опитват с влаковете. Той се грижи те да вървят с гордо вдигнати глави, пременени, все едно вървят към своите нови хоризонти. Смята се, че той е знаел каква е целта на тяхното пътуване, но не им я е съобщил. Нещо повече, той е вървял редом с децата, водил ги е по пътя към влака, като не се е възползвал от възможността, която нацистите са му дали, да остане във Варшава.

Без съмнение еврейско-полската дейност на Януш Корчак в неговия педагогически път, неговите философски идеи са жив и достоен пример за всички общества, те са връх на човешката красота, основана на прекрасни и възвишени ценности, коренящи се в Тората. Всички те се свеждат до една главна заповед в чест на обществото и човечеството – „Обичай ближния си като самия себе си“.

Дейността на Януш Корчак и неговите забележителни качества ни служат и продължават да служат и занапред като пример в отглеждането и възпитанието на нашите деца и идните поколения.

Шаул Камиса Раз

Посланик на Израел



Embassy of the Republic of Poland
in Sofia

ADDRESS OF HIS EXCELLENCY LESZEK HENSEL ON THE YEAR OF JANUSZ KORCZAK

On September 16, 2011, the Polish Parliament voted 2012 as the Year of Janusz Korczak, thereby underlining that the educational philosophy he created shows adults how to love a child. And how to base their pedagogic work on values that can be described as morale of a person that can always be trusted.

Janusz Korczak wrote: “The child is like a paper densely filled with minute hieroglyphs, and you will be able to read only part of them. Another part you can erase and fill in a content of your own. Terrible law. No, magnificent one! It gives each child the first link of the immortal chain of generations. Look for this hidden particle of yourself in this child. Perhaps you will see it, maybe you will even develop it”. Korczak himself, the Jewish of Polish origin Henryk Goldszmit, lost his father at a very early age.

Exactly 100 years ago, in Warsaw, Korczak established an orphanage and introduced there unique educational programme. And used innovative for its time educational techniques such as Children's Education Board, Court of Peers, Bulletin Board, thematic duty hours.

In 1918, Korczak published a book of essays titled “How to Love a Child. The Child in the Family” where he conveyed his pedagogical credo: the child's right to choose death, the right to live the present day, to be himself. For being able to implement these postulates, Korczak became children's protector and advocate. We can say that he became in fact the father of the Children's Rights Ombudsman institution that works today in many countries worldwide. It was established in Poland in 2000.

Korczak was a very restive and insubordinate person: radical, uncompromising and provocative. Let us pay attention to other personal features pinpointed by people who knew him: public sensitivity and commitment.

At a time when Europe is focusing on the crisis and fiscal issues, it is worth remembering the works of this Polish teacher. And to never forget that - despite all problems that surround us, we must never lose touch of the surrounding world and the people that live in.

One of the Polish researchers of Korczak's life and works draws a parallel between his legacy and Albert Schweitzer's one. Both dedicate their lives to new challenges, one taking care after orphans, other helping leprosy patients in Africa. Both felt successful at work and regarded themselves as people that reached professional success.

The fact that we still remember people like Schweitzer and Korczak is the best evidence of what Albert Einstein wrote about the former: “In many people there has to exist some

indestructible good kernel, otherwise the greatness of Schweitzer would not have attract them".

This, along with the famous statement of Korczak "The child is a person" was the reason – thanks to the Polish initiative, to be made a Convention on the Child Rights, based on the works of Janusz Korczak. The document, adopted by the UN in 1989 was ratified by 193 countries.

Nahum Bauman, witness of children's deportation from the Warsaw ghetto to Treblinka, wrote: "Korczak headed the procession. No! I will never forget this picture. This was not a march toward the carriages, rather an organised silent protest against evil! (...) These was the first Jewish line going to face death with dignity, casting towards the Barbarians glances full of contempt. (...) When the Germans saw Korczak, they asked: Who is this man? He was followed by children from other orphanages and homes, along with teachers and tutors".

This pathos-replete scene was subject to doubt by some other witnesses of this events. Proved fact is that on 6 August 1942 Janusz Korczak, along with his long-time female colleague and 192 children from the Orphan's Home were taken to the cars and were transported to the extermination camp at Treblinka. Korczak was over 60 years of age (his exact date of birth is unknown). He was weak and ill but when he was offered to abandon his children and rescue himself, he refused. He escorted them on their last journey.

Korczak left works in the field of pedagogy, as well as child books, among which King Matt the First, also well-known in Bulgaria. There remains the memory of an exquisite person, often simply called the Old Doctor or Mr. Doctor.

I am happy that today, 70 years after the death of this physician, writer and great pedagogue, his works are a source of inspiration for the Bulgarian pedagogic community. And two reputed Bulgarian universities, the Sofia University and the South Western University, have decided to dedicate scientific conferences in his honour.

Eminent Polish philosopher and expert on Korczak's work, Prof. Andrzej Menzel of the University of Warsaw, once said: "The Korczak work is an answer to a challenge; to him that challenge is the world he has to live in, dominated by a fight to survive, violence, lawlessness, humiliation and subjugation of the weaker." Children are the weakest in this world. It is them living on the street, the orphans, the homeless and nameless children become center stage in the mind of Korczak, as well as in his entire practical activities".

I wish you a successful conference work. I am sure that the truth in Korczak's works can inspire the new generation of pedagogues. And do your work in the name of the simple truth he wrote down: "The child is a person".



LESZEK HENSEL

Ambassador of the Republic of Poland
in the Republic of Bulgaria



Посолство на Република Полша
в София

ОБРЪЩЕНИЕ НА Н. ПР. ЛЕШЕК ХЕНСЕЛ ПО СЛУЧАЙ ГОДИНАТА НА ЯНУШ КОРЧАК

На 16 септември 2011 г. полският парламент обяви 2012 за година на Януш Корчак, като подчерта, че създадената от него философия на образованието показва на възрастните как да обичат децата и как да базират своята педагогическа работа върху морални ценности, които могат да бъдат описани като морал на човек, на когото винаги може да се разчита.

Януш Корчак е написал: „Детето е пергамент, гъсто изписан със ситни йероглифи, от които ще съумееш да прочетеш само една част, а някои ще успееш да изтриеш и да вложиш свое собствено съдържание. Страшен закон. Не, прекрасен! Във всяко твое дете той дава първото звено в безсмъртната верига на поколенията. Потърси тази приспана в твоето чуждо дете собствена частица. Може би ще забележиш, може би дори ще я развиеш“. Самият Корчак, а всъщност полякът евреин Хенрик Голдшмит, губи баща си в много ранна възраст.

Точно преди 100 години, във Варшава той създава сиропиталище, в което прилага оригинална възпитателна програма, като използва новаторски за онова време възпитателни методи като детски управителни съвети, приятелски съд, стенен вестник, специални дежурства.

През 1918 г. публикува сборник с есета с показателното заглавие „Как да обичаме детето. Детето в семейството“, в което представя педагогическото си верую: правото на детето да избере смъртта, правото да изживее днешния ден, правото да бъде себе си. За да реализира тези постулати, Корчак се превръща в защитник и адвокат на децата. Можем да приемем, че той е бащата на институцията Омбудсман по правата на детето, която функционира в много страни по света. В Полша тя е установена през 2000 година.

Корчак е бил неспокоен и непокорен човек, радикален, безкомпромисен и провокиращ. Нека да обърнем внимание и на други негови черти, подчертавани от хората, които са го познавали – обществена чувствителност и ангажираност.

Във време, когато Европа се концентрира върху кризата и фискалните въпроси, си струва да си припомним творбите на този полски учител, за да не забравяме, че въпреки всички проблеми, които ни заобикалят, не бива да губим представа за останалия свят и хората в него.

Един от полските изследователи на живота и творчеството на Корчак прави паралел между неговото дело и делото на Алберт Швайцер. И двамата посвещават живота си на

нови предизвикателства – единият, като помага на болни от проказа в Африка, а другият, като се грижи за сираци. И двамата се чувстват реализирани в работата си и се смятат за хора, постигнали професионален успех. Фактът, че все още помним личности като Швайцер и Корчак, е най-доброто доказателство за това, че както пише Алберт Айнщайн за първия от тях: „Все пак у много от хората би трябвало да съществува някакво неунищожиимо добро ядро, иначе величието на Швайцер не би ги привличало”. Това, както и известното твърдение на Корчак „детето е човек“, е причина по инициатива на Полша да бъде изработена Конвенция за правата на детето, базирана на творчеството на Януш Корчак. Документът, който ООН приема през 1989 г., е ратифициран от 193 държави.

Свидетелят на похода на децата, транспортирани от варшавското гето до Треблинка, Нахум Бауман е писал: „Начело на похода вървеше Корчак. Не! Никога няма да забравя тази картина. Това не беше поход към вагоните, това беше организиран ням протест срещу злодейството! (...) Това бяха първите еврейски редици, които отиваха да посрещнат смъртта с достойнство, хвърляйки на варварите погледи, пълни с презрение. (...) Когато немците видяха Корчак, попитаха: Кой е този човек? Последваха го деца от други сиропиталища и домове, както и опекуни и възпитатели“.

Тази изпълнена с патос сцена е подлагана на съмнение от други свидетели на събитията. Сигурен факт е, че на 6 август 1942 Януш Корчак, заедно със своя дългогодишна колежка и 192 подопечни от Дома за сираци са били заведени до вагоните, с които са били транспортирани до лагера на смъртта в Треблинка. Корчак е бил над 60-годишен (точната дата на раждането му е неизвестна). Бил е слаб и страдащ от болести човек, но когато получава предложение да изостави своите деца и да спаси себе си, отказва. И в последното им пътуване той е редом до тях.

Корчак завещава трудове в областта на педагогиката, но и книги за деца, сред които познатата и в България „Крал Матиуш Първи“. Остава споменът за един изключителен човек, често наричан просто Стария доктор или Господин доктор.

Радвам се, че по случай 70-ата годишнина от смъртта на този лекар, писател и велик педагог от неговите трудове черпят вдъхновение българската педагогическа общност и два авторитетни български университета – Софийският и Югозападният, решиха да му посветят научни конференции.

Известният полски философ и добър познавач на творчеството на Корчак проф. Анджеј Менцел от Варшавския университет казва: „Делото на Корчак е отговор на предизвикателството; за него това е светът, в който му се налага да живее, управляван от борба за оцеляване, сила, безправие, унижаване и подчиняване на по-слабите. Децата са най-слабите на този свят. Именно те – децата, живеещи на улицата, сираците, децата без дом и име – заемат централно място в мисълта на Корчак, както и в цялата му практическа дейност“.

Пожелавам Ви успешна конференция. Убеден съм, че истините, които се съдържат в трудовете на Корчак, могат да бъдат вдъхновяващи за новите поколения педагози. В името на простата истина, която той написа: „Детето е човек“.



ЛЕШЕК ХЕНСЕЛ

Посланик на Република Полша